

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Vniuersa Theologia Scholastica, Speculatiua, Practica

Ad methodum S. Thomæ, quatuor Tomis comprehensa

Tanner, Adam

Ingolstadii, 1626

III. Vtrum prædestinatio sit in nostra potestate, aut saltem cum libertate arbitrij nostri consentiens.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72856](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72856)

tectus Deus, qui tam ingens pro beatis extruxit palatium, ingentem utique etiam decreuit esse incolarum & ciuium numerum. Ratio à priori sumitur, ex bonitate & Maiestate Dei. Quia enim ipse est infinita bonitas, eademque infinita sua bonitate tam homines, quam Angelos gratis prædestinavit, non utique in ea sua bonitatis communicatione voluit esse parcus; sed quam maximè benignus. Quia etiam est infinita magnificentia Dominus, decuit numerum ciuium eius, & fidelium, non esse paruum, sed quodammodo immensum; uti reuera est, non solum si Angelos cum hominibus coniungamus; sed etiam si seorsim singulos computemus, ut ex dictis colligitur.

16 **Affertio IV.** Inter ipsos quoque fideles non solum omnes eos, qui fuerunt aut futuri sunt, ab initio veræ Ecclesiæ, vsque ad finem mundi, sed etiam inter Christi fideles, qui fuerunt ab initio Christianæ Ecclesiæ, & futuri sunt deinceps, plures sunt reprobi, quam electi. Ita ex recentioribus docet Caietanus in illud Matth. 25. *Quinque autem ex eis erant fatua, & quinque prudentes, ubi ait ex Christianis etiam illis, qui habent aliqualem curam suæ salutis, & apparent boni, medietatem perire; istumque esse legitimum sensum literalem illius parabolæ, tamen si Suarez cit. lib. 6. capit. 3. num. 5. sententiam hanc Caietani valde rigorosam appellet, Idem docet Carolus Regius in Oratore Christiano lib. 9. cap. 15. Probatur primo ex Scriptura. Illa enim, *intrate per angustam portam. &c. & Multi vocati, pauci vero electi. &c.* maximè de fidelibus & Christianis intelliguntur, uti etiam intelligunt glossa, & expositores communiter.*

17 **Secundò idem probatur ex Patribus.** Chrysostomus homil. 40. ad populum ait: *Quos putas esse in hac ciuitate, qui salui fiant? Non possunt inueniri in tot millibus centum, qui saluentur; quin & de his dubito. Quanta enim in iuuenibus malitia? quantus in senibus tepor? Quod utinam non de singulis Christianorum ciuitatibus verè dici posset.* Augustinus 3. cont. Cresconium Gramaticum, c. 66. *Electi, inquit, nunc multi dicuntur, nunc pauci; quia ydem ipsi boni verique Christiani, qui per se ipsos multi sunt, in comparatione malorum & falsorum itidem pauci sunt; sicut multa grana, quibus horrea magna complentur, pauca dicimus in comparatione palearum.* Idem habet epist. 48. ad Vincentium. *Omitto quod lib. 13. contra Faustum, capit. 16. circa illud Genes. 22. Sicut stella cæli, & sicut arena maris, sic erit semen tuum; per stellas cæli electos intelligit, & per arenam maris reprobos; significans ea proportione numerum reproborum excedere numerum electorum; qua arena maris excedit stellas cæli; quod ad sensum præcedentis assertiois intelligendum.* Denique Gregorius homil. 19. super Euangelia ait: *Ad fidem multi veniunt, sed ad caeleste regnum pauci perducuntur.* Quod etiam assertit in caput 6. Cant. explicans illud, *Et adolescentularum non est numerus; & in illud psal. 39. Multiplicati sunt super numerum.* Ratio conuenientia sumitur ex dictis assert. præced.

18 **Affertio V.** Qualis nam sit determinatè proportio numeri electorum hominum cum numero Angelorum, seu omnium, seu particularim bonorum, aut malorum; an maior, an minor, an æqualis; iuxta varias hæc de re sententias superius ex S. Thoma relatas, non constat: multò minus constat determinatè, quantus sit absolutè numerus electorum, seu hominum, seu Angelorum. Ita S. Thomas hic q. 23. cit. a. 7. cui communiter omnes consentiunt: nisi quod Caietanus ibidem monet, non ideo tamen à S. Thoma tres opinionēs illas reprehendi; *tum quia in materia valde dubia, inquit, & per certitudinem occulta nobis, opinariue locuti sunt authores. Tum quia authores opinionum harum illustres, ac etiam sancti videntur fuisse.* Ita Caietanus. Ratio vero assertiois sumitur, tum ex citata Ecclesiæ collecta, *Deus cui soli cognitus est numerus electorum. &c.* Tum quia nec ex Scriptura, aut traditione vllum inuenire est principium, ex quo certa eiusmodi propositio, seu numerus certo & determinatè nobis innotescat. Illud solum notandum, à Dionysio Carthusiano in c. 14. S. Dionysij de cælesti hierarchia, referri ex reuelationibus B. Brigittæ; adeo plures esse Angelos beatos, quam homines, ut vniciuique decem possint in custodiam designari. Quod si non tantum de hominibus simul & eodem tempore viuentibus, sed omnibus absolutè intelligatur, consequenter dicendum erit, aut ex hominibus non tantam ruinam Angelorum reparandam; aut certe locum Apocal. 12. vers. 4. de dracone trahente secum tertiam partem stellarum, non loqui de tertia parte Angelorum lapsa, ut bene etiam notarunt Molina 1. p. quæstio. 50. artic. 3. d. 2. & Vasquez. 1. p. tom. 2. disp. 180. cap. 1.

19 Ex quibus etiam facile satis fit illi quæstioni, cur inter homines Deus maiorem, seu absolutè, seu comparatiuè respectu reproborum, numerum electorum non designari. Designauit enim tantum, quantus conueniebat, iuxta regulas suæ sapientiæ: tamen interim quocumque numero etiã centuplo maiori posito, poterit utique; tanto altero maiore facere; idque in infinita Synecategorematice: ita ut nusquam sibi numerus posset, quin semper ulterius quæstioni locus esset, cur non maiorem constituerit numerum; nisi adductis eiusmodi rationibus sobria mens semel acquiescat.

D V B I V M III.

Vtrum Prædestinatio sit in nostra potestate; aut saltem cum libertate arbitij nostri consentiens.

Ad S. Thomas 1. p. q. 23. a. 6.

1 **P**Rædestinationem diuinam cum libertate arbitij nostri consentire, de fide est; quando passim ex Scripturis constat, nõ obstante diuina prædestinatione, liberam esse creatã voluntatè, etiam in rebus ad salutem pertinentibus, ut contra

veteres

veteres & recentiores Sectarios generatim dictum disput. 2. quest. 8. dub. 11. & q. 10. dub. 8. & fusius disputat Bellarminus libro 3. de Iustificat. præsertim cap. 14. & 15. Quare etiam illud inter omnes Catholicos doctrina siue explicatio, cum prædestinationis doctrina siue explicatio, cum libertate arbitrij nostri pugnet, eam falsam & erroneam esse. Quousque autem particulatim libertas arbitrij nostri simul cum prædestinatione defendenda sit; aut qua ratione prædestinatio hæc cum libertate arbitrij concilianda, varij varie explicant; juxta variam, quam aut de ratione libertatis nostræ, aut de modo & ordine diuinæ prædestinationis habent, sententiam.

2 Primo enim sunt nonnulli, qui cum asserant, aliquos prædestinari à Deo per dilectionem absolutam & antecedentem, dixerunt, eos necessario saluari; & consequenter iustificari, & in iustitia permanere; salva interim in indiuiduo libertate operandi, saltem quoad exercitium. Pro qua sententia Suarez hic libro tertio de prædest. capite nono numero quinto, refert Ockamum, Gabrielem, & Catharinum; quos superius dubio tertio citauimus.

Deinde vero alij ne talem, vti putant, cogantur admittere necessitatem, negant talem prædestinationis modum; neque putant satis defendi posse libertatem humanam, nisi ea prædestinationis ratio defendatur, quæ liberam cooperationem nostram, eiusque scientiam, aut sequatur, aut saltem comitetur, iuxta ea quæ de hac refusè diximus disp. 2. q. 10. dub. 8. & hic q. 5. dub. 5. vbi pro hac sententia præter Ioannem à Bononia relatum à Suarez loc. cit. citauimus etiam Molinam, Vasquez, & alios.

Similiter sunt aliqui, qui ad defendendam libertatem nostram, addunt, in nostra quoque potestate esse Dei prædestinationem; alij negant, vt dicemus. Nostra vero sententia in his assertionibus consistit.

3 Assertio I. Cum prædestinatione diuina, tuenda est non solum libertas actionum nostrarum in particulari, tam quoad exercitium, quam quoad specificationem; sed vniuersim etiam salus, iustificatio, & perseuerantia nostra. Ita contra primam sententiam antea relatum, ex communi Suarez loc. cit. & Vasquez disp. 89. c. 10. Probatur. Tum quia ex Scriptura absolute docemur petere, vt adueniat nobis regnum Dei: ergo id aliquo modo pendet etiam ex nostra oratione, adeoque libertate. Tum quia Scriptura docet, etiam electos absolute perdere posse gratiam, adeoque damnari; iuxta illud 1. Cor. 9. v. 27. *Casting corpus meum, & in seruitutem redigo; ne forte cum alijs prædicauerim, ipse reprobus efficiar; & Apoc. 3. v. 11. Tene quod habes, vt nemo accipiat coronam tuam.* De qua re Augustinus lib. de corrept. & grat. c. 13. *Quod autem, inquit; etiam per seueraturis sanctis sic ista dicantur, quasi eos perseueraturos habeatur incertum, non aliter hoc audire debent, quibus expedit non alium sapere, sed timere. Quis enim ex multitudine fidelium, quamdiu in hac mortalitate viuunt, in numero prædestinatorum se esse præsumat? Quia id occultari opus est in hoc loco, vbi sic cauenda est elatio, vt etiam per sacane Angelum, ne extolleretur,*

Tom. I.

tanus colaphizetur Apostolus. Accedit quod nulla est ratio asserendæ eiusmodi necessitatis, vt mox dicetur.

4 Assertio II. Libertas supra dicta optime consistit cum prædestinatione diuina, etiam antecedenter & absolute præfinita, tum gratiam, ac gloriam; tum ipsas etiam omnes actiones salutes in indiuiduo, quibus electi gloriam consequuntur. Ita cum S. Thoma, & S. Augustino communis Theologorum sententia, omnium eorum, qui eiusmodi absolutam & antecedentem Dei prædestinationem defendunt, quos reuimus dub. 3. & 4. & hac disp. q. 1. dub. 5. Ratio sumitur ex dictis disp. 2. q. 10. dub. 8. Quia in hoc prædestinationis modo duo considerare possumus; primum est, extrinseca illa absoluta & antecedens præfinitio; alterum est executio eiusdem; quorum neutrum libertati quicquam præiudicat. Non extrinseca illa præfinitio; Tum quia illa hoc ipso quod extrinseca est, nostramque voluntatem in se minime afficit, nullo modo imurat, aut impedit conaturalem ei agendi modum; Tum quia alioquin etiam præfinitio illa gratuita & antecedens gratiæ congruæ, qua cum antea Deus infallibiliter præiudicat nos cooperaturos, eiusmodi libertati præiudicaret: quod tamen Vasquez, & alij authores oppositæ sententiæ rectè negant; & sanè concedi nullo modo potest; vt ibidem fusius persecuti sumus.

5 Neque executio illius præfinitionis libertatem impedit; quia hæc solum consistit in largitione gratiæ congruæ, quæ non ex se, & sola vi & efficientia physica infallibiliter secum trahit consensum, & cooperationem ac perseuerantiam nostram, (cum ei absolute possumus repugnare) sed solum prout substat scientiæ Dei mediæ seu conditionatæ, qua Deus antea infallibiliter præiudicat nos cooperaturos: si ea concederetur. Quo fit, vt omnis quæ ex prædestinatione oritur necessitas, solum sit consequens, non antecedens; consequentiæ, non consequentis; hypothetica, non absoluta; in sensu composito, non diuiso; denique necessitas infallibilitatis, non physica; nec coactionis, seu naturæ. Sicut & vulgaris illa ratiocinatio: Si sum, aut non sum prædestinatus, quicquid agam, necessario saluabor, aut necessario damnabor, aperiunt in omni sententia falsa & impia censenda est, vt pluribus dictum dub. 5.

6 Assertio III. Quare vtraque hæc propositio nimirum. 1. Reprobis potest saluari. 2. Prædestinatus potest damnari, in rigore dialectico, & sine omni distinctione est vera. Ita post Bonauenturam Eckius cent. 4. num. 34. ex communi. Ratio est, quia cum in enunciationibus subiectum supponat pro materiali significato, vtraque propositio procedit in sensu diuiso; sicut ista, sedens potest stare, &c. Quamuis Scorus, & alij plures, has propositiones, Prædestinatus potest damnari; Reprobis potest saluari, distinguant; & in sensu composito eas negent, in diuiso concedant; de quo non est nobis disputandum.

7 Vt autem sensus compositus & diuisus hoc loco rectè intelligatur, aduertendum est, hanc propositionem, Prædestinatus potest damnari, triplicem posse reddere sensum. Primus est, vt

prædestinatus solum materialiter & secundum se accipiatur, abstrahendo, quod sit prædestinatus: quo modo reddet hunc sensum, Is qui prædestinatus est, si secundum se nudè spectetur, potest damnari. Secundo, ut is etiam se ipsa substans concipiatur prædestinationi; seu huic suppositioni vel conditioni; ita tamen ut hæc interim in vim prædicati nullo modo transeat; quo modo hic sensus erit, Prædestinatus etiam cum supponitur & concipitur à parte rei, prædestinatus, potest absolutè damnari. Tertio sic intelligi potest, ut cõditio seu suppositio prædestinationis, ex parte prædicati se teneat, illudque afficiat, ita scilicet, ut fiat compositio ipsius prædestinationis, cum illius potestatis, quæ in propositione exprimitur, obiecto, quod est damnatio: quo modo hic sensus efficietur, Potest fieri, ut aliquis sit simul prædestinatus & damnandus, seu ut simul jungatur prædestinatio cū damnatione; seu quod idem est, hæc propositio, damnabitur prædestinatus, est possibilis. Prioribus duobus modis sit sensus diuisus, & vera est propositio; posteriori autem (quem sensum tamen per se & ex vi verborum propositio illa, Prædestinatus potest damnari, non reddit) sit sensus compositus, & est falsa; ut post Agidium in 1. d. 40. quæst. 1. articulo 2. rectè etiam declarauit Suarez libro tertio cap. 9. num. 10.

3. Cum quibus planè consentiunt ea, quæ de hac re tradit Magister in 1. d. 40. lit. B. cum ait: [Ea ratione dictum, & verum est, numerum electorum non posse augeri, vel minui; quia non potest verumque simul esse, scilicet, ut aliquis saluetur, & non sit prædestinatus; vel ut aliquis prædestinatus sit, & damnetur. Intelligentia enim conditionis implicitæ, veritatem facit in dicto, & impossibilitatem in vero. Si vero simpliciter intelligatur, impossibilitas non admittitur: ut cum dicitur, Prædestinatus potest, vel non potest damnari, & reprobis potest saluari. In his enim & huiusmodi locutionibus, ex ratione dicti diiudicanda est sententia dictionis. Alia namque sit intelligentia, si per coniunctionem hæc accipiuntur, dicta; atque alia si per disiunctionem, ut supra cum de præscientia agebatur, prætaxatum est. Si enim cum dicis, Prædestinatus non potest damnari, intelligas ita, id est, non potest esse, ut prædestinatus sit, & damnetur, verum dicis, quia coniunctim intelligis; falsum autem, si disiunctim; ut si intelligas istum non posse damnari, quem dico prædestinatum, potuit enim non esse prædestinatus.] Similia habet S. Thomas hic quæst. 23. artic. 3. ad 3.

9. Assertio IV. Neque, tamen ideo prædestinatio propriè est in nostra potestate: licet in nostra potestate (cum diuina gratia) sit aliquid, puta ipsa Iustificatio, & perseuerantia; quod si re ipsa in opus conferamus, certo sumus prædestinati. Hæc assertio ponitur propter controuersiam illam, quam inter Doctores superius esse diximus, an absolutè possit dici, prædestinationem esse in nostra potestate. Quidam enim tum ob eam ipsam causam, quia in nostra potestate est Iustificatio & perseuerantia, qua supposita, certo su-

mus prædestinati; tum quia existimantes, dari aliquam causam seu conditionem in nobis totius prædestinationis, simul etiam dicunt vel admittunt, in nostra potestate esse facere, ut Deus præsciuerit, vel non præsciuerit id, quod est ex parte nostra ratio totius prædestinationis, absolutè asserunt, in nostra potestate esse, prædestinationem seu prædestinari, ut loquitur etiam Vega lib. 12. in Concil. Trident. cap. 22.

10. Sed quanquam hæc nominis potius, quam rei quæstio sit, & cum addito non male dici possit, prædestinationem in nostra potestate à posteriori, non à priori; seu quod idem est, non secundum se, sed secundum effectum quendam eius præcipuum, & inseparabilem, ut dictum, ut resoluit Gregorius de Valentia quæst. 23. punct. 4. §. 8. absolutè tamen loquendo, rectius loquitur illi, qui negant, Prædestinationem, seu prædestinari, in nostra potestate. Ita Gregorius de Valentia loco citato. Molina quæst. 14. artic. 13. disp. 16. & quæst. 23. art. 4. & 5. disp. 1. memb. 11. Suarez lib. 3. de prædest. cap. 3. num. 6. Vasquez disp. 92. cap. 2. consentaneè S. Thomæ q. 6. de verit. a. 3. & hic quæst. 23. a. 6. ad 3. ubi rejicit hanc propositionem, Deum posse non prædestinare quem prædestinauit, ut dictum dub. 1.

Ratio est. Tum quia ad præteritum non datur potentia: est autem prædestinatio æterna in Deo; nec adeo potest fieri, ut in nostra potestate sit, prædestinatio, nisi faciendo, ut Deus ab æterno, adeoque ante secula prædestinauerit, aut non prædestinauerit: ob quam etiam causam alibi docuimus, non propriè dici, præscientiam Dei in nostra potestate esse. Tum quia quod factum est, infectum fieri nequit: Ergo supposito, quod quis sit prædestinatus, non potest facere, ut non sit prædestinatus, aut è contra. Tum quia primus effectus prædestinationis, qui est gratia congrua, spectata non solum qua congrua est, sed etiam secundum suam entitatem, ut q. 3. diximus, non est in nostra potestate: & falsum est, ex parte prædestinati dari causam seu rationem, aut conditionem mouentem totius prædestinationis, ut patet ex quæstione quarta.

11. Accedit, quod ita etiam loquitur Augustinus lib. de spirit. & lit. c. 34. ubi ait: *Accipere quippe & habere animam non potest dona, de quibus hoc audit, nisi consentiendo; ac per hoc quid habeat, & quid accipiat, Dei est; accipere autem & habere, utique accipientis & habentis est; ubi simul etiam negat, gratiam congruam in potestate nostra esse.* Et lib. 1. ad Simplic. q. 2. parabola quadam rem hanc explicans: *Quis non videat, iniquitatis argui neminem posse, qui quod sibi debetur exegerit; nec eum certè, qui quod ei debetur, donare voluerit? Hoc autem non est in corum, qui debitores sunt, sed in eius cui debetur arbitrio, &c.* Et libro de bono perseuer. cap. 8. *Non itaque in hominum, inquit, sed Dei potestate est, ut habeant homines potestatem filios Dei fieri. Ab ipso quippe accipiunt eam, qui dat cordi humano cogitationes piæ.* Similia habet Ambrosius apud eundem libro de fuga seculi capite primo, ubi ait: *Non enim in potestate nostra est cor nostrum, & nostra cogitationes: quod omnis qui humiliter & veraciter pius est, esse verissimum sentit.* Et

Hieronymus in illud Ierem. 10. [Scio Domine, quod non est in manu hominis via eius.] Quæ ad modum explicatum accipienda sunt.

Atque hinc sequitur, improprie loqui illos, qui dicunt. Si non es prædestinatus, fac ut prædestineris. Quod tribui solet Augustino, sed apud illum reperiri negat Suarez loc. cit. Potius dicendum est, Si non ita vixisti, ut prædestinato conueniebat, viue ita in posterum & perseuera; & certo noris te prædestinatum.

DVBIVM IV.

An, & quæ ratione de nostra Prædestinatione certi esse possimus: & quænam sint diuina prædestinationis signa.

S Thom. 1. p. q. 23. a. 1. ad 3.

DE hac re breuiter sequentes assertiones statuimus.

1. Assertio I. Vti absque speciali reuelatione Dei nemo vndequaue certus esse potest de sua prædestinatione; ita nec citra prædictam reuelationem vlla dantur in homine signa infallibilia diuinæ prædestinationis, aut reprobationis; nec ex statu quidem præsentis iustitiæ, cuiusue carentiæ, petita: cum pro aliquo tempore & prædestinatus gratia carere, & cadere; & reprobis gratiam habere possit. Hæc assertio est contra Sectarios, qui duplici errore hac in re tenentur. Primus est, quemlibet Christianum posse ac debere ea ipsa certitudine fidei, qua credit Christum hominem ac Deum esse, etiam credere se habiturum vitam æternam. Ita Caluinus lib. 3. Instit. cap. 2. § 16. Bucerus in Colloquio Ratisponensi, Kemnitius in Exam. Concil. Trid. sess. 6. c. 12. Secundus error est, ex ipso statu præsentis gratiæ, cuiusue carentiæ sumi posse certum & infallibile argumentum, a liquem esse prædestinatum aut reprobum: eo quod & prædestinatus aut vniuersum, ut putauit Wicleffus, damnatus in Concilio Constantiensi sess. 8. aut saltem ex quo semel iustificatus est, ut ait Caluinus lib. 3. Instit. cap. 2. § 11. & 12. necessario semper sit in gratia: è contrario reprobis in perpetuo odio Dei, ut dixit idem Wicleffus.

2. Qui errores repugnant fidei, & damnantur in Concilio Tridentino sess. 6. in pluribus capitibus & canonibus. Etenim cap. 12. ita definitur: [Nemo quamdiu in hac mortalitate viuatur, de arcano diuinæ prædestinationis mysterio vsque adeo presumere debet, ut certo statuatur, se omnino esse in numero prædestinatorum: quasi verum esset, quod iustificatus aut amplius peccare non possit; aut si peccauerit, certam sibi respicientiam promittere debeat: nam nisi ex speciali reuelatione sciri non potest, quos Deus sibi elegerit.] Et cap. 13. ita dicitur: [Similiter de perseuerantiæ munere. &c. nemo sibi certi aliquid absoluta certitudine pollicetur: tametsi in Dei auxilio firmissimam spem collocare, & reponere omnes debent.] Quibus

respondet ibidem infra canon. 15. [Si quis dixerit, hominem renatum & iustificatum teneri ex fide ad credendum, se certo esse in numero prædestinatorum, anathema sit.] Et canon. 16. [Si quis magnum illud vsque in finem perseuerantiæ donum se certo habiturum, absoluta & infallibili certitudine dixerit, nisi hoc ex speciali reuelatione didicerit, anathema sit.] Et canon. 17. [Si quis iustificationis gratiam non nisi prædestinatis ad vitam contingere dixerit; reliquos vero omnes, qui vocantur, vocari quidem, sed gratiam non accipere, utpote diuina potestate prædestinatos ad malum, anathema sit.] Contra quos errores fufius disputant Vega lib. 11. in Concil. Trident. à cap. 1. & Bellarminus lib. 3. de iustificat. præsertim cap. 14. & 15.

3. Probatur assertio primum ex Scriptura. Eccles. 9. v. 1. *Nescit homo, virum amare, an odio dignus sit, sed omnia in futurum seruantur incerta.* Quod ad diuinam prædestinationem ac reprobationem, in primis referunt Sanctus Augustinus lib. de spir. & anima capit. 59. & Bernardus ferm. de Septuagesima. Item Prouerb. 27. vers. 1. *Ne gloriaris in crastinum, ignorans quid superuentura pariat dies.* Et Prouerb. 28. v. 14. *Beatus homo, qui semper est pauidus.* Et Rom. 11. v. 20. *Tu autem fide stas: noli alium sapere, sed time.* Et v. 22. *Vide ergo bonitatem & seueritatem Dei: in eos quidem qui ceciderunt seueritatem, in te autem bonitatem Dei, si permanseris in bonitate: alioquin & tu excideris.* Speciatim autem prædestinatum, quantumuis iustum, posse peccare mortaliter, & esse extra statum gratiæ, patet ex Scriptura exemplo Dauidis 2. Reg. capit. 12. qui peccatum adulterij & homicidij perpetravit; & de quo dicitur, *Domine quog, exansulit peccatum tuum.* Item exemplo Pauli, qui cum esset vas electionis, suum tamen de se ipso peccatum confiteatur. 1. Timoth. 1. v. 13. *Qui prius blasphemus fui, & persecutor, & contumeliosus.*

4. E contrario reprobos sæpe in statu gratiæ aliquanto tempore esse, patet primum exemplo Luciferi, de quo per allegoriam Ezech. 28. v. 12. dicitur: *Tu signaculum similitudinis, plenus sapientia, & perfectus decore, in delicijs paradisi Dei fuisti.* Et infra v. 16. *In multitudine negotiationum tuarum, repleta sunt interiora tua iniquitate, & peccasti: & eieci te de monte Dei, & perdidisti te, O cherub, protegens de medio lapidum ignitorum.* De quo etiam Isai. 14. v. 12. dicitur: *Quomodo cecidisti de caelo Lucifer, qui mane oriebaris? iuxta communiter receptam interpretationem Augustini lib. 3. de doctr. Christ. cap. 3. Idem patet exemplo Saulis, 1. Reg. 9. v. 2. vbi dicitur, *Et erat ei filium vocabulo saul electus & bonus, & non erat vir de filijs Israel melior illo.* Et cap. 15. v. 17. de eodem dicitur: *Nonne cum paruulus esses in oculis tuis, caput in tribubus Israel factus es?* Et tamen Saulem fuisse reprobum, cum S. Augustino lib. 2. ad Simplicianum q. 1. communiter sentiunt Doctores, & colligitur ex illo 1. Paralip. 10. *Mortuus est saul propter iniquitates suas, eo quod præuicatus sit mandatum Domini.* & 1. Reg. 28. v. 16. ait Samuel ad Saulem: *Quid interrogas me; cum Dominus recesserit à te: quicquid nonnulli ex Hebræis in contrarium dixerint.**